

En Paradisattack

Ulrica Hydman Valliens stora arbetsbord är det första man möts av på *Liljevalchs*. Det tronar majestätiskt i det första rummet, i skick som hon lämnade det efter sin sista arbetsdag. Fyllt med fotografier, anteckningar, tavlor, penslar och färgtuber. En sinnebild av en kvinna med tusen järn i elden. I full färd med att skapa ny konst när hon oväntat gick bort i en hjärtattack i mars 2018.

Liljevalchs visar nu 500 verk i 12 tematiska salar med många och nya dimensioner i Ulrica Hydman Valliens konstnärsskap. Allt samlat på en plats och mycket visas för allra första gången.

Jag får bilden av en effektiv kvinna som tidigt visste att hon ville bli konstnär. Utbildad på Konstfack med **Stig Lindberg** som lärare. Började med keramik och teckning för att senare övergå till glas. Men släppte aldrig måleriet.

Snabb och produktiv. Hon målade hela tiden och på allt, från stolarna och dörrarna i hemmet i Åfors till bensinpumparna i Eriksmåla och vidare till stjärtfenorna på Boeingplanen.

Välkänd och folkkär. Personlig. Med en stil som blev ett varumärke. Alla känner väl igen tulpanerna och ormarna – symboler som blivit hennes signum. Stora upplagor och monumentala framgångar med serierna i glas: "Tulipa", "Open minds" och "Mine". Men de blev också i många ögon symboler för populism och kommersialism vilket gjorde att hennes konstnärliga kvalité ifrågasattes från flera håll och hennes konstnärskap sattes i skymundan. Hon släpptes aldrig in i "finrummet". Inte en enda separatutställning under hela sin livstid.

Ulrica Hydman Vallien var knuten till flera av de största glasbruken i landet. Som mest sysselsatte hon 25 glasarbetare och satte heder och ära i att hålla produktionen vid

glasbruken, i en krisande bransch med lokal förankring, levande. Resultatet blev enorma ekonomiska framgångar. Kosta Boda och Åfors uppskattar intäkterna hon genererat till mellan 3 och 4 miljarder kr.

Trots detta, eller på grund av detta, är glaskonsten minimalt representerad på en annars omfångsrik utställning. Här finns allt från korrespondens, tidningsartiklar, Sommar i P1, tidiga teckningar i blyerts och tusch, kroki och linjeteckning, okänd keramik, grafik och målningar som sammantaget visar många nya sidor och ett annat djup hos en mångsidig konstnär. Som till exempel blinkningen till **Dardels** "Den döende dandyn" i det första rummet som känns klockren.

Särskilt fyndiga är de två rummen som hon delar med **Björn Kjelltoft** ("Tack Björn", "Hydmans hämnd") och **Åsa Jungnelius** ("Fun Fearless Female"), två unga konstnärer med nära anknytning till Hydman Vallien.

Jag gläds också åt att se den tidiga keramiken, som de gula äggkopporna med ögon och näsor. Ulrika Hydman Vallien tog med ett dussin till hemslöjden i Kalmar, sålde dem för 12 kr styck och köpte en klänning på vägen hem för pengarna, berättar maken Bertil Vallien.

Det är annars i teckningarna och målningarna det verkligen bränner till och griper tag. Ulrica Hydman Vallien utsågs till "Årets unga tecknare" av Nationalmuseum 1972. Ormar och odjur som inkräktar och tränger sig på i bilderna av kärnfamiljen och av kärleken. Mörkret som ständigt finns i närheten och lurar. Hennes smärtsamt vackra "Självporträtt i sorg" från 1969 då Ulrica Hydman Vallien är 31 år, målades när sonen **Mathias** gått igenom isen och drunknat knappa två år gammal. En sorg som präglade Ulrica för livet. Det tog henne 25 år att orka besöka graven.

De sista målningarna, ansiktslösa ikoner med ansiktslösa barn i famnen i en mjuk och skir färgskala, nästan osynliga, som hon höll på att färdigställa för en utställning på VIDA Museum

när hon oväntat gick bort för tankarna osökt till **Lena Cronqvists** verk. Men där Cronqvist ofta känns olycksbådande och farlig uttrycker dessa istället djup sorg och smärta. En av hennes söner säger också att de målningarna förmedlar en känsla av att hennes bortgång var nära förestående.

Madonna ur serien "Ikoner" 2018,
Foto: Joachim Grusell
Text: *Heléne Nellvik*
Foto: *Mattias Lindbäck* arbetsbord

En Paradisattack

Ulrica Hydman-Vallien
Liljevalchs
till 30 augusti

Staffan Bengtsson som curerat utställningen har även gjort tv-dokumentären *Ulrica – En Paradisattack* som sänts på SVT och finns på SVT Play. Filmen visas även på utställningen i en extended version. En film där mörkret och sorgen hos Ulica Hydman Vallien får större utrymme.